

mig om min Stilling til det; nu da det er kommet til første Behandling, tør jeg maaske tillade mig ganske kortelig at meddele et Par Træk af dets Historie. Ved et Lovforslag fra Regjeringen kom Enevældeloven til Behandling i Landstinget i Sessjonen 1852—53, i hvilken Sagen ikke blev gennemført. I Landstinget blev der nedsat et Udvalg paa 7 Medlemmer, af disse 7 Medlemmer stemte de 6 i Udvalgets Betænkning afgjort for Studsmaalsbøgers Affkæffelse, hvad der vistnok har bidraget til, at Stemningen i Landstinget var en saadan, var at idetmindste en stor Deel af Kjøbenhavns Politiforsamling Studsmaalsbøgerne affkæffede; Regjeringen havde i den Henseende forespurgt sig hos Kriminal- og Politiretten, og hele Kriminal- og Politiretten var med Undtagelse af en eneste Stemme for Studsmaalsbøgers Affkæffelse. Som jeg før bemærkede, blev Sagen ikke dengang endelig afgjort, hvorfor den daværende Justitsminister forelagde Lovforslaget aldeles uforandret i Sessjonen 1853—54; atter blev et Udvalg nedsat paa 7 Medlemmer, men paa Grund af de Oplysninger, som vare foregaaende i Mellemtiden, sad der dengang i Landstinget kun to af de Mænd, som havde været Medlemmer af det foregaaende Udvalg; i dette Udvalg udtalte Majoriteten sig for at beholde Studsmaalsbøger, saaledes som af Regjeringen var foreslaaet, men der var dog en Minoritet, bestaaende — jeg tror ikke, at jeg overskrider Forretningsordenen, naar jeg nævner Navnene — af Landstingsmændene N. Sjørgensen og Thalbiger, som vedblev at bekæmpe Studsmaalsbøgerne. Der førtes dengang i Landstinget en levende og høist interessant Forhandling saavel om Enevældeloven i det Hele, som om Studsmaalsbøger i særdeleshed, og forsaavidt de Herrer ikke skulde have gjort sig bekendt med disse Forhandlinger, kunde jeg maaske henvise navnlig til de Foredrag, som dengang bleve holdte af Ritmester Friis, som nu ikke er Landstingsmand, af den nuværende 5te Landstingsmand for 2den Landstingskreds (V. Christensen) . . . tør jeg nævne de Herrer Landstingsmænds Navne?

Formanden: Jeg tror ikke, at det i Almindelighed er ønskeligt, at man saaledes

nævner Navnene paa de Landstingsmænd, hvortil man refererer sig, eller at man i det Hele taget gaaer dybere ind paa Landstingets Forhandlinger; men iøvrigt antager jeg ikke, at der i nærværende Tilfælde kan være Noget til Hindrer derfor.

Barfod: Jeg skal altsaa lade være at nævne Navnene paa disse Landstingsmænd, som i Landstinget med stor Varme og Dygtighed have deeltaget i den da stedsfundne Forhandling, men jeg kan dog ikke undlade at henvise de ærede Medlemmer, hvem Spørgsmaalet nærmere maatte interessere, navnlig til de Foredrag, som bleve holdte af den 7de Landstingsmand for 2den Kreds (Thalbiger) og den 4de Landstingsmand for 1ste Kreds (Madvig). De have Begge, som det forekommer mig, med stor Klarhed og Dygtighed godtgjort det Unyttige i, ja det Uheldige og Skadelige ved Beholdelsen af Studsmaalsbøger, og en enkelt Yttring tør jeg ikke undlade, med den ærede Formands Tilladelse, her at gjentage, saameget mere, som det kun er et Par Linier. Det er altsaa den 4de Landstingsmand for 1ste Kreds — det vil sige, den Landstingsmand, som nu repræsenterer denne Kreds — som — idet han udvikler, hvor vanskeligt det er at udtale sig i disse Studsmaal saaledes, at man udtaler skarpt, klart og bestemt, hvad man virkelig har at sige om vedkommende Enevælde, og at dette navnlig er vanskeligt, naar man har en eller anden Anse paa Enevælden — siger: „Jeg har i saa Henseende aldrig kunnet opfylde, hvad der ifølge Lovgivningen er Pligt, at give disse Vidnesbyrd overeensstemmende med Sandheden, og jeg tror vistnok — fører han til — at enhver billigt tænkende og retsclasse Husbonde idelig kommer i det Tilfælde, at han i de Studsmaal, han giver, fortier Noget, som han var pligtig til at anføre efter den nugældende Lovgivning.“ Jeg skal iøvrigt i den Anledning henvise til Landstingstidenden for 5te Sessjon Spalte 1534. Fra Landstinget kom Enevældeloven over i Folkethinget; men den blev her — jeg kan vel gjentage det Udtryk, som dengang blev brugt — stormet igjennem Thinget, for at man kunde faae Lovendelig vedtagen og udstedt, selv om den ikke i